

"Sound first and ask questions later" - Can you blow the Shofar on Shabbat?

1] Mishnah Rosh Hashanah 4:1-2

(א) יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת, במקדש היו תוקעים, אבל לא במדינה. משחרב בית המקדש, התקין רבן יוחנן בן זכאי, שיהיו תוקעין בכל מקום שיש בו בית דין. אמר רבי אלעזר, לא התקין רבן יוחנן בן זכאי אלא ביבנה בלבד. אמרו לו, אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו בית דין:

(ב) ועוד זאת היתה ירושלים יתרה על יבנה, שכל עיר שהיא רואה ושומעת וקרובה ויכולה לבא, תוקעין. וביבנה לא היו תוקעין אלא בבית דין בלבד:

2] Babylonian Talmud - Rosh Hashanah 29b

מנא הני מילי? אמר רבי לוי בר לחמא אמר רבי חמא בר חנינא, כתוב אחד אומר "שבתון זכרון תרועה" וכתוב אחד אומר "יום תרועה יהיה לכם". לא קשיא, כן ביום טוב שחל להיות בשבת כן ביום טוב שחל להיות בחול. אמר רבא אי מדאורייתא היא במקדש היכי תקעינו? ועוד הא לאו מלאכה היא דאצטריך קרא למעוטי? דתנא דבי שמואל "כל מלאכת עבודה לא תעשו", יצתה תקיעת שופר ורדיית הפת שהיא

חֲכָמָה וְאִינָה מְלָאכָה. אֶלָּא אָמַר רַבָּא מְדַאֲוֵרֵייתָא מִישָׂרָא שְׂרִי וְרַבְּנָן
 הוּא דְגָזוּר בֵּיהּ כְּדַרְבָּה, דְּאָמַר רַבָּה הַכֹּל תִּיַיבִין בְּתַקִּיעַת שׁוֹפָר וְאִין
 הַכֹּל בְּקִיאִין בְּתַקִּיעַת שׁוֹפָר, גְּזִירָה שְׁמָא יִטְלָנוּ בְּיָדוֹ וַיִּלֶךְ אֶצֶל הַבְּקִי
 לְלַמּוֹד וַיַּעֲבִירָנוּ אַרְבַּע אַמּוֹת בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים, וְהֵינּוּ טַעְמָא דְלֹלֵב וְהֵינּוּ
 טַעְמָא דְמַגִּילָה:

2a] Rashi

גזירה שמא יטלנו וכו' - ובמקדש לא גזור דאין איסור שבות דרבנן במקדש

3] Babylonian Talmud - Rosh Hashanah 29b

מִשְׁחָרֵב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הִתְקִין רַבּוֹ יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי וְכוּ' תָּנּוּ רַבָּנָן: פַּעַם
 אַחַת חָל רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְהֵיוֹת בְּשַׁבָּת וְהָיוּ כָּל הָעָרִים מִתְכַּנְּסִין. אָמַר
 לָהֶם רַבּוֹ יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי לְבָנֵי בֵּיתָרָה "נִתְקַע". אָמְרוּ לוֹ "נָדוּן". אָמַר לָהֶם
 "נִתְקַע וְאַחַר כֵּן נָדוּן". לְאַחַר שֶׁתְּקַעוּ אָמְרוּ לוֹ "נָדוּן". אָמַר לָהֶם "כָּבֵר
 נִשְׁמָעָה קֶרֶן בְּיַבְנָה וְאִין מְשִׁיבִין לְאַחַר מַעֲשֵׂה": **אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לֹא**
הִתְקִין רַבּוֹ יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי אֶלָּא בְּיַבְנָה בְּלֵבָד. אָמְרוּ לוֹ אַחַד יַבְנָה
וְאַחַד כָּל מְקוֹם שֵׁישׁ בּוֹ בֵּית דִּין. אָמְרוּ לוֹ הֵינּוּ תַנָּא קַמָּא! אִיכָּא
בְּיַבְנָה בֵּי דִינָא דְאַקְרָא:

Mishnah Dictionary

Alone	בְּלִבְד	happened / occurred	קָל
... and ... are the same	אֶחָד ... וְאֶחָד ...	to be	לְהִיּוֹת
also	עוֹד	blow shofar	תּוֹקְעִים
more than / had an advantage over	יִתְרָה עַל	but	אָבֵל
city	עִיר	<i>Jastrow</i>	מְדִינָה
saw	רָוָה	destroyed	חָרַב
heard	שׁוֹמְעַת	established / decreed	הִתְקִין
close	קְרוֹבָה	every place	כָּל מְקוֹם
was able	יְכוּלָה	that has in it	יֵשׁ בּוֹ
to come	לָבֵא	<i>Frank</i> - not... rather...	לֹא ... אֶלֶּא ...

Talmud Dictionary

work / labour	מְלָאכָה	from where do these words come from?	מֵנָּא הָנִי מֵיְלֵי
that it requires	דְּאַצְטְרִיךְ	a scriptural verse	כְּתוּב
scripture / verse	קְרָא	one	אֶחָד
to exclude	לְמַעוּטֵי	this is not difficult!	לֹא קְשִׁיָּא
as it was taught	דְּתַנָּא	here	כְּאֵן
in the school of Shmuel	דְּבֵי שְׁמוּאֵל	if	אִי
excluding	יִצְתָּהּ	from the Torah <i>Jastrow</i> - אֲוֶרְיָא	מִדְּאֲוֶרְיָתָא
removal of bread	רְדִיית הַפֶּת	how	הֵיכִי
wisdom / skill	חֲכָמָה	this	הָא
is not	אֵינָהּ	not	לֹא

Frank - the sages taught	תָּנּוּ רַבָּנָן	rather	אֲלֹא
One time / once	פְּעַם אַחַת	certainly permitted	מִישָׂרָא שְׂרִי
cities	עָרִים	decreed	גְּזוּר
gathered	מִתְכַּבְּסִין	in it / about it	בֵּיהּ
people of Beteira / children of Beteira	בְּנֵי בֵּתֵירָה	according to	כְּדַ
let us sound the shofar	נִתְקַע	obligated	חַיִּיבִין
let's discuss	נְדוּן	knowledgable / expert	בְּקִיאִין
afterwards	אַחַר כֵּן	lest	שְׂמָא
already	כְּבָר	lift / carry / take up	יִטְלֵנוּ
heard	נִשְׁמְעָה	his hand	יָדוֹ
horn	קָרוּ	walk	יֵלֵךְ
refute / object	מְשִׁיבִין	to	אֶצֶל
action / deed	מַעֲשֵׂה	to learn	לְלַמֵּד
the first teacher	תַּנָּא קַמָּא	pass through	יַעֲבִירֵנוּ
there is	אִיכָא	4 cubits	אַרְבַּע אַמּוֹת
between them	בֵּינֵיהוּ	public space	רְשׁוֹת הַרְבִּים
Beit Din	בֵּי דִינָא	this is	הַיֵּינוּ
Jastrow	אַקְרָאי	the reason	טַעֲמָא

Leviticus 23:24

כַּד דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם שַׁבָּתוֹן זָכוֹן
תְּרוּעָה מִקְרָא־קֹדֶשׁ:

(24) Speak to the Israelite people thus: In the seventh month, on the first day of the month, you shall observe complete rest, a sacred occasion commemorated with loud blasts.

Numbers 29:1

א) וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֹאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ
יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם:

(1) In the seventh month, on the first day of the month, you shall observe a sacred occasion: you shall not work at your occupations. You shall observe it as a day of loud blasts.

Questions of Understanding

-How was Shofar different in the days when the Temple stood?

-Where did Rabban Yochanan ben Zakkai permit Shofar on Shabbat? Why do you think he permitted shofar on shabbat at all? Why only in those places?

-What does Rabbi Elazar disagree about? What is the Mishnah's response?

-What differences were there between blowing in Jerusalem and in Yavneh?

-The Gemara is looking for a source for the Mishnah's ruling. Which ruling is being asked about?

-What contradiction between verses is brought? How is it resolved?

-Rava objects to this for two reasons. What are they?

-According to Rava, why can't you blow Shofar on shabbat normally? Why can you blow in the Temple?

-What else is included in Rava's thinking?

-Why do you think Rabban Yochanan ben Zakkai wanted to blow the Shofar on shabbat in Yavneh? Why do you think the Bnei Beteira wanted to discuss it? Why do you think Rabban Yochanan does not want to discuss it?

-What is the relationship between the story of Yavneh and the Mishnah's ruling?

-What question does the Gemara have about the end of Mishnah 4:1? How is the difficulty resolved?

-Based on what you've read, do you think we should be blowing Shofar in London when Rosh Hashanah is on Shabbat? Why do you think that traditional communities don't?

Additional Sources

A] Talmud Yerushalmi Rosh Hashanah 18b

ר' זעירה מפקד לחבריי' עולון ושמעין קליה דרבי לוי דרש. דלית איפשר דהוא מפיק פרשתיה דלא אולפן. ועל ואמר קומיהון כתוב אחד אומר יום תרועה וכתוב אחד אומר זכרון תרועה הא כיצד בשעה שהוא חל בחול יום תרועה בשעה שהוא חל בשבת זכרון תרועה מזכירין אבל לא תוקעין... מעתה אפילו במקום שהן יודעין שהוא באחד לחדש ידחה. תני רשב"י (שם) והקרבתם במקום שהקרבתם קריבין

R. Zeira instructed his colleagues: Go listen to R. Levi expound Torah, for it is impossible that he would say something that we can not learn from. They went and heard him say, "One verse says, 'A day of shofar blasts you shall have' (Num. 29:1), and the other verse says, 'A remembrance of shofar blasts' (Lev. 23:24). How is this possible? [You must say,] when Rosh ha-Shanah falls out on the weekday, it is a day of shofar blasts, when it falls out on Shabbat it is [only] a remembrance of shofar blasts, we mention them, but we do not blow." If this is so—then even in the Temple it [the shofar blowing] should not override [Shabbat]?! . . . Rabbi Shimon bar Yochai taught: "And you shall offer a sacrifice' (Lev. 23:25), in the place where sacrifices are offered [there shall be shofar blasts]."19

B] Rambam - Mishneh Torah, Shofar, Sukkah and Lulav 2:6, 8-10

ו) יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת אין תוקעין בשופר בכל מקום. אף על פי שהתקיעה משום שבות ומן הדין היה שתוקעין יבוא עשה של תורה וידחה שבות של דבריהם. ולמה אין תוקעין גזרה שמא יטלנו בידו ויוליכנו למי שיתקע לו ויעבירנו ארבע אמות ברשות הרבים. או יוציאו מרשות לרשות ויבוא לידי אסור סקילה. שהכל תיבם בתקיעה ואין הכל בקיאים לתקע

(6) [When] the holiday of Rosh Hashanah falls out on Shabbat, we may not blow the shofar in any place. [This is the case] even though blowing [the shofar] was forbidden only on account of a Shabbat decree; so it would have been appropriate that we would blow — a positive mitzvah of the Torah would come and override a Shabbat decree from the words [of the Sages]. So why do we not blow? [Because of] a decree lest one take it in his hand and carry it to someone to blow for him, and [in the process,] carry it four cubits in the public domain, or transfer it from one domain to another — and come to a prohibition [punishable by] stoning. [This is necessary because] all are obligated in blowing [the shofar], but not all are expert at blowing [it].

ח) כשגזרו שלא לתקע בשבת לא גזרו אלא במקום שאין בו בית דין. אבל בזמן שהיה המקדש קיים והיה בית דין הגדול בירושלים היו הכל תוקעין בירושלים בשבת כל זמן שבית דין יושבין. ולא אנשי ירושלים בלבד אלא כל עיר שהיתה בתוך תחום ירושלים והיתה רואה ירושלים לא שתהיה בתוך הנחל. והיתה שומעת קול תקיעת ירושלים לא שתהיה בראש ההר. והיתה יכולה לבוא בירושלים לא שיהיה נהר מפסיק ביניהם. אנשי אותה העיר היו תוקעים בשבת בירושלים. אבל בשאר ערי ישראל לא היו תוקעין

(8) When they made a decree not to blow on Shabbat, they only decreed about a place where there is no court. But at the time that the Temple existed and the High Court was in Jerusalem, everyone in Jerusalem would blow on Shabbat [that was Rosh Hashanah] the whole time that the court was seated [there]. And it was not only the people of Jerusalem, but rather every city that

was within the perimeter of Jerusalem — and could see it, [which excludes one] in a ravine; and could hear it, [which excludes one] on a mountaintop; and that was able to come to Jerusalem, [which excludes one with] a river separating them — the people of that city would blow on Shabbat, like Jerusalem. But in the other cities of Israel, they did not blow.

(ט) וּבְזִמְנוֹ הַזֶּה שְׁחָרַב הַמִּקְדָּשׁ כָּל מְקוֹם שֵׁישׁ בוֹ בֵּית דִּין קְבוּעַ וְהוּא שְׂיֵהִיָּה סְמוּךְ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל תּוֹקְעִין בוֹ בְּשַׁבָּת. וְאִין תּוֹקְעִין בְּשַׁבָּת אֲלָא בְּבֵית דִּין שְׁקִדְשׁוֹ אֶת הַחֹדֶשׁ אֲבָל שְׂאָר בְּתֵי דִינֵין אִין תּוֹקְעִין בְּהוֹ אֶף עַל פִּי שְׁהוֹ סְמוּכִין. וְאִין תּוֹקְעִין אֲלָא בְּפָנֵי בֵּית דִּין גְּדוֹל בְּלִבָּד כָּל זְמַן שְׁהוֹ יוֹשְׁבֵי וְאֶפְלוּ נִנְעָרוּ לְעַמֵּד וְלֹא עֲמָדוּ תּוֹקְעִין בְּפָנֵיהֶם. אֲבָל חוּץ לְבֵית דִּין אִין תּוֹקְעִין. וְלָמָּה תּוֹקְעִין בְּפָנֵי בֵּית דִּין מְפָנֵי שְׁבִית דִּין זְרִיזוֹן הוּא וְלֹא יָבוֹאוּ הַתּוֹקְעִין לְהַעֲבִיר הַשּׁוֹפָר בְּפָנֵיהֶם בְּרִשׁוֹת הַרְּבִים שְׁבִית דִּין מְזַהֲרִין אֶת הָעָם וּמוֹדִיעִין אוֹתוֹן

(9) But at this time [after] the Temple was destroyed, we may blow on Shabbat in any place that has a permanent court — and that is so long as it was ordained in the Land of Israel. And we only blow on Shabbat in a court that has sanctified the moon (ratified the new month). But we may not blow in other courts, even though they were ordained. And we only blow exclusively in front of the High Court, so long as they are seated. And even if they moved to get up but did not [yet] get up, we may blow in front of them. However we may not blow outside of the court. And why may we blow in front of the court? Because the court is alacritous and the blowers would not come to transport a shofar in the public domain in front of them. For the court would warn the people and inform them [of the prohibition].

(י) בְּזִמְנוֹ הַזֶּה שְׂאָנוּ עוֹשִׂין שְׁנֵי יָמִים בְּגִלּוֹת כְּדָרֶךְ שְׁתּוֹקְעִין בְּרִאשׁוֹן תּוֹקְעִין בְּשֵׁנִי. וְאִם חָל יוֹם רִאשׁוֹן לְהִיּוֹת בְּשַׁבָּת וְלֹא הָיָה בְּמְקוֹם בֵּית דִּין הָרְאוּיִין לְתַקַּע תּוֹקְעִין בְּשֵׁנִי בְּלִבָּד

(10) At this time that we make two days [of Rosh Hashanah] in the Exile — in the same way that we blow on the first, so too do we blow on the second. And if the first day fell out on Shabbat and there was no court fitting to blow in that place, we blow only on the second.

C] Tur - Orach Chayim 588

ושבת לאו זמן תקיעה הוא דתנן י"ט של ר"ה שחל להיות בשבת במקדש היו תוקעין אבל לא במדינה שאין הכל בקיאים בתקיעת שופר וחיישינן שמא יטלנו בידו לילך אצל בקי ללמדו ויעבירונו ד"א ברה"ר ורי"ף היה תוקע בבית דינו וסמך לו על הא דתנן משחרב ב"ה התקין ריב"ז שיהו תוקעין בכל מקום שיש בו ב"ד ולפניהם ורוצה לפרש כל ב"ד ואפי' של ג' ולא נהגו כן שכל המפרשים פי' ב"ד של כ"ג שהן סנהדרי קטנה

...and Shabbat is not the time for blowing, as it is taught in the Mishnah... because not everyone is expert in blowing Shofar and we are concerned lest someone comes to take up the shofar in their hand and walk to an expert to learn and end up carrying it 4 cubits in public. The Rif (Rabbi Yitzchak Alfasi 11th C.) used to blow in his Beit Din, and relied on that which is taught: “when the Beit Hamikdash was destroyed, Rabban Yochanan ben Zakkai decreed that they should blow in every place with a Beit Din” as long as it was in front of them, and the Rif wanted to interpret as ‘every court’, even one of 3 judges. But we don’t do this, for all the commentators explain that it means a Beit Din of 23, which is the Small Sanhedrin...

For more on the Bnei Beteira look at Pesachim 66a, Baba Metzia 85a.

D] Worshipers Violate Halakha, Blow Shofar on Shabbat

Ha'aretz, Nadav Sharagi 9/25/2006

A group of worshipers, some of them from New Sanhedrin, a group headed by Rabbi Adin Steinsaltz that sees itself as the successor to the original Sanhedrin (religious court that ruled ancient Israel), violated Jewish law by blowing the shofar on Shabbat during Rosh Hashanah services.

The services were held at the Beit Habehira yeshiva in Jerusalem's Old City. Current Jewish law forbids the blowing of the shofar on the Sabbath, for fear of violating the prohibition against carrying objects in public. The same law prohibits carrying the lulav on the Shabbat of the Sukkot holiday and reading the Purim Megillah when the holiday falls on the Sabbath.

Rabbi Akiva Yosef Schlesinger blew the shofar on Shabbat 101 years ago, but did so almost clandestinely out of fear of ultra-Orthodox zealots in Jerusalem. Schlesinger was a Zionist Haredi who believed that blowing the shofar on Shabbat would halt the spread of the pogroms in Russia. Some researchers claim his initiative earned the silent approval of Jerusalem chief rabbis Rabbi Shmuel Salant, Rabbi Elijah David Rabinowitz-Teomim and Rabbi Yaakov Shaul Elyashar.

One of the people behind Saturday's shofar-blowing was Prof. Hillel Weiss of Elkana, a major figure in the movement to establish a Third Temple in Jerusalem. A press release issued before Rosh Hashanah by the planners said that, "Now, when we are facing the war of Gog and Magog (the apocalyptic war described in the Book of Ezekiel), shall we not postpone the decree ... by sounding the shofar?"

Weiss published an article in Bar-Ilan University's weekly Torah study pamphlet in which he cited Jewish sources implying that the shofar was blown on Rosh Hashanah when the holiday fell on Shabbat even after the destruction of the Temple.

Most of the worshipers at the Saturday services were ultra-Orthodox. Rabbi Zvi Idan, the first president of New Sanhedrin, attended.

Silence is all we dread.
 There's Ransom in a Voice –
 But Silence is Infinity.
 Himself have not a face.
 -*Emily Dickinson*

Translations of Main Sources

1] Mishnah Rosh Hashanah 4:1-2

1] In a case where the festival of Rosh Hashanah falls on Shabbat, in the Temple they would sound the shofar, but not in the rest of the country. Since the Temple was destroyed, Rabban Yochanan Ben Zakkai decreed that they would sound in every place that has a court. Rabbi Elazar said - no, he only decreed it in Yavneh alone! They said to him, both in Yavneh and every place that has a court.

2] And Jerusalem had this advantage over Yavneh - that every city that could see, hear, was close and they could come, would also sound the shofar, but in Yavneh they would only blow in the court itself.

2] Babylonian Talmud - Rosh Hashanah 29b

From where are these matters? Rabbi Levi bar Lachma said Rabbi Chama bar Chanina said: One verse says: "A solemn rest, a memorial of blasts" (Leviticus 23:24), and another verse says: "It is a day of blowing for you" (Numbers 29:1). This not difficult: Here, to a Festival that occurs on Shabbat; there, to a Festival that occurs on a weekday.

Rava said: if this is from Torah law, how does one sound in the Temple? And furthermore, it is not a prohibited labor on Shabbat such that a verse is necessary to exclude it!. **As a Sage of the school of Shmuel taught: "Any prohibited labor of work you shall not perform"** (Numbers 29:1). This comes **to exclude the sounding of the shofar and the removal of bread** from the oven, each of **which is a skill and not a labor**.

Rather, Rava said: By Torah law one is permitted, and it was the Sages who decreed that it is prohibited. This is in accordance with Rabba, as Rabba said: All are obligated to sound the *shofar*, but not all are experts in sounding the *shofar*. So they made a decree, lest one take it in one's hand and go to an expert to learn, and then might carry it four cubits in the public domain. And this is also the same reasoning for the Lulav, and the Megillah.

2a] Rashi

A decree lest they take etc. - and in the Temple they didn't decree, because the rabbinic prohibition of 'rest / *shevut*' doesn't apply in the Temple.

3] Babylonian Talmud - Rosh Hashanah 29b

After the Temple was destroyed, Rabban Yochanan ben Zakkai instituted that etc. as the Sages taught: Once Rosh HaShana occurred on Shabbat, and all the cities gathered. Rabban Yochanan ben Zakkai said to the sons of Beteira: Let us sound. They said to him: Let us discuss. He said to them: let us sound, and afterward let us discuss. After they sounded, they said to him: Let us now discuss. He said to them: The shofar has already been heard in Yavne, and one does not refute after action.

ראוהו בית דין פרק שלישי ראש השנה

כ"ט:

מנה שמזכרין (לפני) המזויף: וזכרת מהו. על אכילת מנה ומקדש ישראל ומפיק אלף זכרת המזויף וזכרת היין לפי שהמזכר נריך שיטעם ואי אפשר ליהנות בלא זכרה אי נמי לא טעים איהו אי אפשר ללא יהיב ליה לחד מיניהו למטעם וצעי זכרה מאי: פיון דמוצה היא. אכילת מנה חובה עליו וכן קידוש היום חובה עליו ואי אפשר שלא בהנאה והנאה אי אפשר בלא זכרה נמאלת המנוה תלויה בזכרת הנאה ומפיק: או דלמא. בזכרת הנאה לאו חובה למנוה אחיא שאף בכל המניות היא נוהגת: לא יפרוס. זכרת המזויף כדאמרין לעיל שאינה חובה עליהם לא יאכלו ולא

זכרת הלחם. של אכילת זכרת הלחם. של אכילת היין. שמזכרין לפני קידוש: לא מיצעי לך דחובה נינהו מיציעא לן שאין צאות אלא

זכרת הלחם. דמנה וזכרת היין קידוש מציעא ליה דוקא מהו כיון. דלא הגאומן הן: הדרן עלך ראוהו בית דין

ברכת הלחם של מצה וזכרת היין של קידוש היום מהו כיון דחובה הוא מפיק או דלמא ברבה לאו חובה היא ת"ש דאמר רב אשי כי הוינן בי רב פפי הוה מקדש לן וכי הוה אתי אריסיה מדברא הוה מקדש להו ת"ר לא יפרוס אדם פרוסה לאורחין אלא אם בן אוכל עמהם אבל פרוס הוא לבניו ולבני ביתו כרי לחנכן במצות ובהלל ובמגילה אף על פי שיצא מוציא:

הדרן עלך ראוהו בית דין

ממני יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת במקדש היו תוקעין אבל לא במדינה משחרב בהמ"ק התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהו תוקעין בכל מקום שיש בו ב"ד אמר רבי אלעזר לא התקין רבן יוחנן בן זכאי אלא ביבנה בלבד אמרו לו אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו בית דין ועוד זאת היתה ירושלים יתירה על יבנה שכל עיר שהיא רואה ושוטעת וקרובה ויכולה לבוא תוקעין וביבנה לא היו תוקעין אלא בב"ד בלבד: גמ' מנה"מ אמר רבי לוי בר לחמא אמר רבי חמא בר חנינא כתוב אחד אומר שבתון וזכרון תרועה וכתוב אחד אומר יום תרועה יהיה לכם לא קשיא כאן ביו"ט שחל להיות בשבת כאן ביום טוב שחל להיות בחול אמר רבא אי מדאורייתא היא במקדש היכי תקעין ועוד הא לאו מלאכה היא דאצטרך קרא למעוטי דתנא דבי שמואל כל מלאכת עבודה לא תעשו יצתה תקיעת שופר ורדיית הפת שהיא חכמה ואינה מלאכה אלא אמר רבא מדאורייתא מישרא שרי ורבנן הוא דגזור ביה כדרבה דאמר רבה הכל חייבין בתקיעת שופר ואין הכל בקיאין בתקיעת שופר גזירה שמואל יטלנו בידו וילך אצל הבקי ללמוד ויעבירונו ד' אמות ברה"ר והיינו טעמא דלולב והיינו טעמא דמגילה: משחרב בהמ"ק התקין רבי יוחנן בן זכאי כו': תנו רבנן פעם אחת חל ראש השנה להיות בשבת [והיו כל הערים מתכנסין] אמר להם רבן יוחנן בן זכאי לבני בתירה נתקע אמרו לו גזון אמר להם נתקע ואחר כך גזון לאחר שתקעו אמרו לו גזון אמר להם כבר נשמעה קרן ביבנה ואין משיבין לאחר מעשה: אמר רבי אלעזר לא התקין רבן יוחנן בן זכאי אלא ביבנה בלבד אמרו לו אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו ב"ד: אמרו לו היינו ת"ק איכא בנייהו בי דינא דאקראי: אמרו לו אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו ב"ד: אמר רב הונא

יום טוב של ר"ה שחל להיות בשבת במקדש היו תוקעין אבל לא במדינה משחרב בהמ"ק התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהו תוקעין בכל מקום שיש בו ב"ד אמר רבי אלעזר לא התקין רבן יוחנן בן זכאי אלא ביבנה בלבד אמרו לו אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו בית דין ועוד זאת היתה ירושלים יתירה על יבנה שכל עיר שהיא רואה ושוטעת וקרובה ויכולה לבוא תוקעין וביבנה לא היו תוקעין אלא בב"ד בלבד: גמ' מנה"מ אמר רבי לוי בר לחמא אמר רבי חמא בר חנינא כתוב אחד אומר שבתון וזכרון תרועה וכתוב אחד אומר יום תרועה יהיה לכם לא קשיא כאן ביו"ט שחל להיות בשבת כאן ביום טוב שחל להיות בחול אמר רבא אי מדאורייתא היא במקדש היכי תקעין ועוד הא לאו מלאכה היא דאצטרך קרא למעוטי דתנא דבי שמואל כל מלאכת עבודה לא תעשו יצתה תקיעת שופר ורדיית הפת שהיא חכמה ואינה מלאכה אלא אמר רבא מדאורייתא מישרא שרי ורבנן הוא דגזור ביה כדרבה דאמר רבה הכל חייבין בתקיעת שופר ואין הכל בקיאין בתקיעת שופר גזירה שמואל יטלנו בידו וילך אצל הבקי ללמוד ויעבירונו ד' אמות ברה"ר והיינו טעמא דלולב והיינו טעמא דמגילה: משחרב בהמ"ק התקין רבי יוחנן בן זכאי כו': תנו רבנן פעם אחת חל ראש השנה להיות בשבת [והיו כל הערים מתכנסין] אמר להם רבן יוחנן בן זכאי לבני בתירה נתקע אמרו לו גזון אמר להם נתקע ואחר כך גזון לאחר שתקעו אמרו לו גזון אמר להם כבר נשמעה קרן ביבנה ואין משיבין לאחר מעשה: אמר רבי אלעזר לא התקין רבן יוחנן בן זכאי אלא ביבנה בלבד אמרו לו אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו ב"ד: אמרו לו היינו ת"ק איכא בנייהו בי דינא דאקראי: אמרו לו אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו ב"ד: אמר רב הונא

מתני' אבל לא במדינה. לא זירושלים ולא בגבוליס כדפירש בקונטרס והא דקתני כל עיר שרואה ושומעת תוקעין זה היינו לאחר חורבן שתיקן רבן יוחנן בן זכאי וא"ת ומ"ש מלולב שהיה ניטל אפילו בגבולין בזמן שבהמ"ק קיים כדמשמע בלולב (הגוזל) [וערב] (סוכה ד' מג. וס) שהיו מוליכין לולביהן לבהכ"ג וי"ל דשאני לולב שאינו אלא טלטול בעלמא הואיל ואשמי' במקדש לא החמיירו במדינה אבל תקיעת שופר מעשה חכמה ומיהו קשיא דלאחר חורבן הבית הקילו טפי בשופר מבלולב שתיקן רבן יוחנן בן זכאי שהיו תוקעין בכל מקום שיש ב"ד אבל לולב לא אשמי' כדמשמע מהם דמוקי לה היא דמוליכין לולביהן בזמן בית המקדש ובגבולין משמע דזומן שאין בית המקדש קיים לא הותר בשום מקום וי"ל דשופר שהוא להעלות זכרוניהם של ישראל לאזיזין שבשמים לא ראו לבטל לגמרי וכיון דתקון בחד ב"ד תקון בכל מקום שיש ב"ד אע"פ שבזמן הבית לא היה אלא במקדש דוקא ועוד י"ל דדדין הוא לולב יהיה דוחה בגבולין יותר משופר שבראש השנה לא היה ידוע קביעות המדש אלא זירושלים אבל יום ראשון לולב היה ידוע בגבולין: הא לאו מלאכה היא דאצטרך כו'. קשיא אדרבה אי מלאכה לא אצטרך קרא דהא מכל מלאכה לא תעשו נפקא ומשום דלאו מלאכה היא אצטרך קרא ונראה לי דאי לאו מלאכה היא הא פשיטא דליכא למיסרה אבל אי מלאכה היא אצטרך קרא סלקא דעתך אמינא תשמרי משום דכתיב יום תרועה יהיה לכם ואפילו בשבת ולהכי אצטרך קרא למיסרה ויום תרועה מוקי לה בחול: כל מלאכת עבודה לא תעשו. ב"ט כתיב והוא מני לחמיו כל מלאכה לא תעשו דלף ביום שבת לא איתסר אע"ג דלא כתיב ביה עבודה: רדיית הפת. פירש רבינו חננאל רדייה דהכא לאחר אפייה ושרי לכתחילה ורדייה דריש מסכת שבת (דף ג:) דהתירו לו לרדות קודם שיצא ליד אפייה דאיסור סקילה או לא התירו דמשמע דאיסור מדרבנן צרודה הפת צעוד שהיא עיסה דהוא כעין לש שמרככו כשרודהו צידו וצחוס דחק דהכא נמי לא שריא אלא מדאורייתא כדמוכח בפרק כל כתיב (שבת דף קי:) גבי מיל פת מן התור שמיל מון שלשה סעודות דקאמר כשהוא רודה לא ירדה במדה אלא בסכין וכן תקיעת שופר איסור מדרבנן כדמוכח בפ' כסוי הדס (חולין דף פד:) דקאמרין תקיעת שופר בגבולין מוכיח שספיקה דוחה יו"ט ואין ודאה דוחה שבת ואפילו הכי לא היו אוסרין אי לאו משום דרבה שמואל יטלנו ויעבירונו ארבע אמות. הא דלא נקט שמואל יוציאנו מרשות היחיד לרשות הרבים פי' בקונטרס (דף מג.) משום דלא פסיקא דלס הגביהו על מנת להניעו ומנלך והזויפו פטור וקשיא דגבי העברת ד' אמות נמי לא מיחייב אלא א"כ הגביהו על מנת להעבירו ד' אמות ונראה דמרשות היחיד לר"ה אית ליה הכירה וליכא

כדמוכח בפרק כל כתיב (שבת דף קי:) גבי מיל פת מן התור שמיל מון שלשה סעודות דקאמר כשהוא רודה לא ירדה במדה אלא בסכין וכן תקיעת שופר איסור מדרבנן כדמוכח בפ' כסוי הדס (חולין דף פד:) דקאמרין תקיעת שופר בגבולין מוכיח שספיקה דוחה יו"ט ואין ודאה דוחה שבת ואפילו הכי לא היו אוסרין אי לאו משום דרבה שמואל יטלנו ויעבירונו ארבע אמות. הא דלא נקט שמואל יוציאנו מרשות היחיד לרשות הרבים פי' בקונטרס (דף מג.) משום דלא פסיקא דלס הגביהו על מנת להניעו ומנלך והזויפו פטור וקשיא דגבי העברת ד' אמות נמי לא מיחייב אלא א"כ הגביהו על מנת להעבירו ד' אמות ונראה דמרשות היחיד לר"ה אית ליה הכירה וליכא